

Telegraful Român

Organ național-bisericeesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marți și Vineră

Prețul inserțiunilor: un șir pe 4 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori neîncercate se refuză —

Articole nepublicate nu se înapoiază.

Biserica ortodoxă în Iugoslavia

(=) Congresul sârbesc, — în înțelegere cu miniștrii cari veniseră, în frunte cu președintele consiliului, la Carloviț pentru a se sfătui cu autoritățile bisericești, — a stabilit și votat textul definitiv al legii fundamentale a bisericii ortodoxe sârbești, și a înaintat guvernului, în această chestiune, un proiect de lege pentru a fi prezentat scupștinei.

Hotărârile de căpetenie ale importante legi fundamentale bisericești au apărut în ziarul *Politika* dela Belgrad. Aceste hotărâri, care privesc biserica autocefală sârbească, au, în mod firesc, multe puncte analoge cu ale bisericii noastre autocefale românești, și anume în ceea ce privește independența de alte biserici, unitatea dogmatică și canonică în sinul bisericii ortodoxe orientale, jurisdicțiunea în disciplina bisericească ș. a.; — dar, de altă parte, ele conțin și unele dispoziții însemnate, care asigură în măsură cuvenită autonomia bisericii ortodoxe sârbești și i dau putința de a lucra nestânjenită atât pentru folosul său, cât și al statului.

Aceste dispoziții, de care nu se poate lipsi un organism sănătos, sânt următoarele:

Se acordă anual bisericii ortodoxe sârbești, pentru acoperirea cheltuielilor sale în scopuri autonome bisericești și culturale bisericești, o sumă hotărâtă, care se varsă din cassa statului în cassa centrală a patriarhatului sârbesc în 12 rate lunare egale;

— de sine înțeles că eparhiile și parohiile sânt îndreptățite și mai departe a impune contribuțiuni credincioșilor, deși biserica sârbească se bucură de situație materială dintre cele mai favorabile.

Învățământul religiunii ortodoxe în școalele primare de stat și particulare, cade în sarcina parohilor și a învățătorilor de religie, iar supravegherea lor se încredințează episcopilor. În școalele secundare și profesionale religiunea ortodoxă se va propune de învățătorii de religiune ortodocși, numiți de ministrul instrucțiunii publice la propunerea episcopului eparhiot.

Numirea profesorilor și agregatilor la facultatea de teologie ortodoxă sârbească se face după prealabilă înțelegere cu Sf. Sinod și cu facultatea teologică. Planul de învățământ și manualele pentru studiul religiunii, la toate categoriile de școale, au să fie statuite și aprobate de Sfântul Sinod.

Luând în considerare toate momentele înscrise mai sus, putem afirma cu toată dreptatea, că preoția bisericii ortodoxe din Iugoslavia are libertatea și putința de a contribui cu serviciile sale la întemeierea unei vieți religioase în toate părțile poporului sârbesc.

Statul iugoslav ține să-și pună biserica, în ceea ce privește retribuția ei, pe același nivel cu armata, cu școala, și cu justiția, — și dela toți așteaptă servicii în consecvență.

Dela cler cere să vestească lumii credincioșilor cuvântul adevărului, să lumineze mințile tuturor prin învățăturile lui Hristos, spre consolidarea noului stat pe temeiuri morale creștine.

Clerul ortodox român nu stă îndărătul celui sârb: avem teologi învățați, călugări cu vază și muncitori, și demnitari bisericești, despre cari nu se poate zice că tănesc și că nu înțeleg necesitățile suflettești ale poporului românesc, — și totuși biserica noastră, până acum puțin considerată și prea vitreg tratată, are o situație dintre cele mai grele...

Vecinii și aliații noștri sârbi ne dau puncte de orientare și ne arată ce poate săvârși statul în scopul premeririi suferințelor și a reînvierii unei vieți religioase cu mijlocirea factorului celui mai chemat să săvârșască asemenea operă de mântuire. Sârbiilor ne învață că:

Bisericii îi trebuie autonomie largă și situație materială corespunzătoare, ca să poată fi astăzi razim în sbuciumările adânci ale vieții.

Sfântul Sinod s'a redeschis Luni dimineața la ora 10 sub președinția l. P. S. Sale Mitropolitului primat Miron, care a arătat că două sânt chestiunile principale de care Sf. Sinod va avea să se ocupe în special: 1) Reforma seminarială, și 2) reforma învățământului religios în școalele normale-primare.

P. S. S. episcopul Ilarie Teodorescu al Constanței a făcut o comună care prin care a relevat faptul că deciziunea luată de Sf. Sinod cu privire la chestiunea revizuirii crizei de preți în

FOIȘOARA

Problema religioasă

— Insemnări pastorale —
(Urmare din Nr. 11)

A) *Învățământul.* Când susținem, că învățământul e bun mijloc de a fortifica cu ajutorul lui caracterelor religioase, nu vrem să zic, că cu cât mai multă teorie are cineva, cu atât e mai bun creștin. Nici programe de învățământ nu vrem a fixa aici. Ce vrem să accentuăm este faptul, că școala modernă nu poate bănuți urmele școlii vechi, care propunea ceva istorie, catehism și rugăciuni din Bucovina. Și cu aceasta își ținea de împlinit misiunea. Ne trebuie și de aceste, de sine înțeles, pentru că nimeni nu poate fi creștin și ortodox luminat, dacă nu-și cunoaște trecutul și învățăturile bisericii. Citez a afirma totuși, că cunoștințele în lipsă de duhul ce le însuflețește, sânt numai «harfe și chimvale bisericești» care nici decum nu pot influența inimă.

Cer dela învățământul religios: Să potențeze credința, ca prin intervenirea ei să se poată forma *conștiința religioasă*, care e cea mai bună cheie la rânăneră lui Hristos în suflet. Cel ce are conștiința vie, și de ar cădea vreodată

dela Hristos, îndată revine, căci conștiința nu-i dă pace, îi mustră, și nici pentru toate bunurile lumii nu vrea să suporte mustrarea conștiinței.

Să potențăm deci credința în Dumnezeu, ca să formăm prin ea conștiință religioasă, fiind aceasta stâlpu de granit al caracterelor creștine.

Dar cum? — Întrebă cititorul. Răspund: Sufletul nostru mereu își pune întrebarea: Cine sântem, de unde venim, unde mergem și ce menire avem în lume? Deslegarea tainei acesteia mari o dorește sufletul, cum dorește omul setos a se adăpa la izvorul dător de apă proaspătă. Celce nu poate deslega taina aceasta mare a vieții, nu se simte bine, are ceva gol în suflet, de ar fi stăpân și peste averile lui Cres. Nici sănătatea nu prețuiește nimic înaintea celui ce nu-și cunoaște soarta viitoare. Căci ce folosesc averile, de ce preț e sănătatea, când trăim cu groaza în suflet, că nimic se alege de noi după moarte.

Ridica-te, omule, până la treapta socială ce mai înalță! Încurajă-te cu toate măririle omenești, fă-te cel mai avut din lume! Îndată ce ști, că după moarte devii nimica — pentru tine nici rangurile, nici bogățiile nu numără nimic, căci învinge sufletului tău stă chipul trist al morții, chip grozav ce nici decum nu-l poți alunga. De altă parte — istoria martirilor creștini o dovedește — cât de plăcute sânt suferințele, cât de dulce este moartea și cât de împăcat

este cu soarta sa cel ce moare pentru Hristos! Este împăcat cu soarta, pentru că suferințele îl apropie de Hristos și știe, că numai după moarte va trăi adevărată viață, fără zbucium, «unde nu este nici durere, nici înfrustare, nici suspinare, ci viață fără de sfârșit».

A avea credința aceasta, prețuiește mai mult decât a fi împărat, a comanda oștiri și a dispune de neprețuite comori. Cât de săraci sânt fi, cât de bolnavi, cât de cercați de loviturile sorții — având credința în nemurirea sufletului și fericirea ce ne așteaptă dincolo de mormânt, — durerile nu le mai simțim, pentru că credința aceasta nu admite înfrustare, ci dă curaj la luptă și înfruntarea tuturor pedecilor.

Învățământul religios e dator a scoate la iveală acest moment. Numai acel învățământ se poate numi adevărat religios, care pretutindeni și din toate materiile ce le predă, scoate în relief partea ce aparține sufletului. Cât de înălțătoare sânt din acest punct de vedere, cuvintele evanghelistului. Că așa a iubit Dumnezeu lumea, că și pe Fiul său, cel unul născut, L-a dat, ca tot cel ce crede întru Dânsul să nu piară, ci să aibă viața de veci. Că n'au trimis Dumnezeu pe Fiul său în lume, ca să judece lumea, ci să se mântuească lumea prin El. Căla ce crede întru El nu se va stânge, iar care nu va crede, oșândiș este (Ioan 3, 16—17). Textele de

Dobrogea, n'a avut din partea ministerului de culte atențiunea necesară.

S'a luat după aceea în discuție chestiunea averilor bisericesti din Basarabia.

În ședința următoare s'a luat în discuție organizarea unui corp de misionari pe lângă mitropolii și episcopii. Misionarii vor forma un corp a parte și vor funcționa după indicațiile și la dispoziția Sinodului, care va conduce direct propaganda religioasă.

I. P. S. Sa Mitropolitul primat a propus ca autoritățile bisericesti să continue campania pentru combaterea alcoolismului.

Sinodul a constatat, că legea care permite sătenilor din regiunile vinicole să prepare și să oprească pentru ei rachuriile și vinurile produse la pământurile proprii, a contribuit la răspândirea alcoolismului în proporții îngrijitoare.

Membrii Sf. Sinod au propus să se intervie de lângă ministerul de finanțe spre a introduce monopolul alcoolului.

S'au citit apoi rapoarte privitoare la aprobarea de manuale pentru învățământul religios în școlile secundare.

Asociațiunea și Șaguna. Am fost necesități să ne ocupăm, înainte cu câteva luni, de un caz grav și fără precedent în analele «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», un caz care înfățișă instituția aceasta culturală românească în lumina unei veritabile cursule a așezământului «De propaganda fidei» dela Roma.

Era vorba de «Biblioteca populară a Asociațiunii», care prin cartea sa despre Gheorghe Lazăr aducea insulte deghizate la adresa bisericilor ortodoxe și a reprezentanților ei. Falsificarea sistematică a istoriei, făcute ca și sub ocrotirea broului central al Asociațiunii, și-a luat răsplata: alcătuitorul îndrăzneț, care în mod premeditat a riscat cinstea și demnitatea unei înalte corporații culturale, a fost îndepărtat dela postul ce i se încredințase.

Cu părere de rău constatăm, că și după acest fapt Asociațiunea pare a-și continua rolul de propagandă catolică apuseană, și anume prin felul cum a dat la lumină, în aceeași bibliotecă populară, *Calendarul pe anul 1924*. Publicația Asociațiunii pomenește de Gh. Lazăr, dela a cărui moarte s'au împlinit 1923 o sută de ani, și pomenește despre mulți alții, începând de pe la Dr. C. Diaconovici până la Silvestru Nestor dela Blaj, — însă despre Șaguna, *Intelemtorul* Asociațiunii, sărbătorit în 1923 de un neam întreg în frunte cu Suveranii săi, publicația Asociațiunii n'are absolut nici un cuvânt, ear revista Transilvania, de sub îngrijirea dlui Dr. O. Rissu și I. Georgescu, cu spirijinal celor peste 70 de scriitori români de seamă, n'a scris la serbarea lui Șaguna nimic din redacție, afară de reproduceri cunoscute.

conținut ca acesta sânt nenumărate în Sfânta scriptură.

Se va obiecționa aici: Dogmele ce le preconizezi au figurat și până azi, figurează și de prezent în învățământul religios, și toins stăpânirea lui Hristos slăbește în suflete. Deci se cere alt metod dacă vrem, ca creștinismul să predomine sufletele.

Nu disput. Constat totuși, că învățământul religios, așa cum se face — din punct de vedere științific — nu dă importanță întrebării, că ce se alege cu omul după moarte: s'a sfârșit total cu existența reală a sufletului, ori sufletul trăiește și după moartea corporală? Și tocmai pentru că nu se accentuează destul acest postulat în învățământ, am devenit în mare măsură creștini de ocazie, cari comercializează, să zic așa, viața și se pierd în daravile zilnice. Când e vorba de chestia cea mare: Unde mergem, rezonază: Va fi ce va fi după moarte! Și cu aceasta trec mai departe la ordinea zilei.

Chestia sufletescă trebuie să o ridicăm pe primul plan! Să accentuăm mereu, că creștinul ce nu ține la suflet și nu caută comorile sufletului, nu e creștin, dar nici om nu e. Pentru că omul prin suflet și facultățile spirituale se deosebește de ființele necuvântătoare, și când sufletul și-l pierde, se lasă condus de instincte, nu de rațiune, care e produsul sufletului.

Partea a doua a obiecțiunii care cere alt metod în propunerea religiei, o subscrim bucuros. Am cerut ca învățământul din școle — pe lângă urmărirea scopului pur științific —

Așa au ținut organele de publicitate ale Asociațiunii să lumineze păturile intelectuale și țărănești din Ardeal despre omul, care a fost fondatorul și primul conducător al corporațiunii culturale întemeiate la 1861.

Dacă actualii conducători al Asociațiunii nu se solidarizează cu astfel de fapte, și impune cu atât mai vădit lămurirea opiniei publice și intervenirea celor chemați: să ia măsuri pentru încetarea încercărilor de falsificare a culturii românești.

Reforma definitivă a Calendarului se va introduce probabil în 1925

De baron Gustav Bedeus, Sibiu

Programul reformei:

1. Fiecare lună începe cu Luni;
2. Prima lună a fiecărui cvarțial are cinci, cele două din urmă au patru săptămâni; numai în anul bisect are și luna Decembrie cinci săptămâni;
3. An bisect este fiecare al 6-lea și din câte 90 ani anul 45-lea;
4. Paștile sânt Duminică în 7 April.

Comisiunea de comunicație a Ligei Națiunilor la finele lui August a convocat pe reprezentanții Sf. Scaun, al patriarhatului ecumenic ortodox și al arhiepiscopului de Canterbury la o convorbire, unde s'a constatat; că din punct de vedere ale bisericilor nu există piedecă pentru reforma calendarului.

În urma acestora comisiunea s'a adresat către toate statele și bisericile cu rugămintea, să li transmită până la prima lună Martie 1924 opiniunea lor asupra reformei. În baza acestei opinii probabil se va lua în vedere decidera la un congres mondial al tuturor statelor și bisericilor în timpul cel mai apropiat.

De sigur că este de interes să se știe, despre care probleme este vorba. Aceasta reformă are de scop: 1. Fixarea săptămânii, începându-se fiecare an cu Luni; 2. Fixarea Paștilor la o zi fixă.

În felul acesta vom obține un calendar nevariabil pentru vecie.

Scopul adevărat al reformei este însă, ca folosirea unui calendar să fie absolut inutilă, așa ca să putem folosi măsura timpului, ca și măsura lungimii, fără ajutorul unei tabele de orientare. Acest scop însă nu se ajunge prin calendarul, care este numai nevariabil.

Nu este diferență însemnată, dacă se întrebuințează un calendar variabil sau nevariabil, dacă toți este nevoie de a întrebuința un calendar. Și acesta este cazul, dacă lunile încep cu diferite zile săptămânale; numai, dacă fiecare lună începe cu Luni, precizarea zilei săptămânale din data lunară devine așa de ușoară, încât

să aibă de idee conducătoare și documentarea faptului, că universul cu întreaga întocmirea cursului naturii nu e alta, decât opera cea mare a lui Dumnezeu, operă în care — ca dintr-o carte — se poate citi puterea, mărirea, sfințenia, înțelepciunea Atotputernicului ziditor. Creatorul prin fenomenele naturii — ce și legi fixe se numesc — arată purtarea sa de grijă față de creațiuni. Despre acest adevăr ușor ne convingem, când examinăm natura în lumina religiei. Natura este carte în care putem citi toate regulile de viață, cum cetim legile revelate nouă prin cuvântul divin, cuprins în cartea sfântă, numită Biblie.

Și dacă acesta e adevăr, apoi ne întrebăm: Nu a sosit vremea ca cele două biblii, revelată și naturală să le aducem în legătură strânsă una cu alta? E sosită vremea acestal mai ales de când se face popularizarea științelor naturale cu ajutorul bibliotecilor care cuprind cărți scrise pentru popor.

Aparține altui studiu chestia, cum se împacă Biblia cu știința. Fapt e, că se împacă. Nu ucide, nu fura, nu iacom! la avutul aproapelui tău etc., adică porunci ce ni le impune ordinul revelat, nu sânt altă, decât împlinirea legilor naturii, care cer dela om a trăi în cum-păt ca să nu-și sfărâmeze puterile sufletesti și trupesti. Or care poruncă divină și or care dogmă bisericăască deși revelată și are rădăcina în principii sănatoase de viață, care fortifică credința în Dumnezeu și Fiul său Domnul Iisus Hristos.

Momentul acesta ți țin de foarte impor-

calendarul este într'adevăr de prisos în privință practică.

Faptul, că săptămâna în fiecare an înceapă cu Luni, se poate realiza în două feluri: 1. După proiectul comisiunii calendaristice a congresului astronomic dela Roma 1922, pe care comisiunea de comunicație a Ligei Națiunilor l-a publicat ca sub-strat al întrebării sale circulare, se scot zilele suplimentare ce trec de 52 de săptămâni ale anului (adeacă ziua 365-a și ziua de intercalare) numai din rândul săptămânii (și lunilor) neprimind nici un nume de zi săptămânală și nici o dată, ci «ziua 1 și 2 de anul nou» (și 1 și 2 zero Ianuar) ca nume. Aceasta ar fi prăbușirea continuității săptămânii, care s'a conservat de cine știe când, o conturbare perpetuă a calculației după săptămâni pentru tot viitorul. Săptămâna anului nou ar avea 8 sau 9 zile; Duminica ei ar fi (în loc de 7) abia a 8-a sau 9-a zi: 1 Ianuar s'ar chema a 0-lea Ianuar; 2 Ianuar (în anul viscut) a 2-a 0-lea Ianuar; 3 Ianuar (în anul bisect al 3-lea) «1 Ianuar»; al 3-lea (32) «30 Ianuar». O confuziune de nepriceput. O sursă de greșeli.

Ori: 2. După proiectul meu cele două zile suplimentare se șterg cu totul dela non al ordinar, așa că are doar 52 săptămâni (364 zile). Spre înlocuire în parte a acestor zile, care se șterg în câte 6 ani (odată șapte zile și odată opt), se adaugă fiecărei al 6-lea an o săptămână intercalată, și spre înlocuirea zilei 15-a ce se șterge în 12 ani în care (7×12=84) rotund 90 ani se adaugă totdeauna la anul 45-lea o săptămână extraordinară de intercalare.

Prin aceasta se evită conturbarea săptămânii sfințite prin înțerea Duminicii — prin zilele de zero. Deci bisericile ortodoxe s'au pronunțat contra zilelor de zero, și primul specialist al bisericilor catolice pentru problema calendarelor loș. G. Hagen directorul observatorului din Vatican a scris: «De când s'au propus săptămânile de intercalare, zilele 0 rămân îngro-pate pentru totdeauna».

Și privitor la regularea lunilor există 2 propuneri:

1. Conform proiectului comisiunii astronomilor, lunile fiecărui cvarțial vor avea 30, 30 și 31 zile, așa că prima lună să înceapă cu Luni, a doua cu Miercuri, ear a treia cu Vineri.

2. După propunerea mea toate lunile au să înceapă cu Luni, așa dar să fie absolut congruente, așa că se poate dispune în mod integr pentru toate și nu trebuie să se dispună separat pentru fiecare lună; mai întâi de toate ca *din ziua lunii să relasă ziua săptămânii dela sine*, urmând ca prima fiecarei luni să fie Luni deci și al 8-lea, al 15-lea, al 22-lea și al 29-lea; în felul acesta nu ar mai fi necesar un calendar. Conform acestora lunile ar trebui să fie compuse din săptămâni întregi (Luni de săptămână). S'au propus 13 luni de câte 4 săptămâni. În cazul acesta nu se pot forma jumătăți sau sferturi de an. Din cauza aceasta am propus să se adauge câte o săptămână a lunii

tent în învățământul religios și de aceea din punct de vedere al fortificării sentimentului religios se comite păcat neiertat, dacă nu se accentuează din destul în învățământ. Când științele naturale nu luseră cursul lor de astăzi, și când fiecare fenomen al naturii era mister de neexplicat, nu făcea t ebuință a aduce în legătură dogma cu știința, pentru că adevărurile revelate erau primite de oricine fără împotrivire. Închizându-ne și în timpul de față în cetatea pur teosofică, ne expunem pericolului de a fi timbrați, că predicăm legende ce și au sorginea în fantazia înferbântată.

Dar, făcând apel la minte, să nu uităm de datorința cealaltă și să facem apel la inimă. S'a zis și se zice, că religia este poezia inimii omenesti. Și cu drept cuvânt. Inima nu se deslăsește cu teorii științifice, ce tind a ne despărți de ideal: în cazul nostru idealul creștin.

(Urmează)

Au sosit la Bibliotecă Arhiepiscopala

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul; Semănătorul. Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clupe de uitare. Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală, Lumea copiilor, Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

13-a fiecare prime luni de cvaral, așa că primele luni ale cvaralului să aibă câte 5, iar celelalte două din urmă să aibă câte 4 săptămâni. Doar în anul bisect ar fi luna Decembrie 5 săptămâni.

Natural toate plățile se vor face pentru luni de cinci săptămâni (luni mari) într-o sumă cu 1/4 mai mare decât pentru luni mici (de 4 săptămâni). Atunci durata puțin mai lungă a lunilor mari este mai puțin simțitoare decât actuala diferență a lunilor cu 28 și 31 de zile. (Plățile anuale care se solvesc în rate, ar trebui datorite în baza unităților săptămânale, deci în multiplu de 52, de exemplu în loc de 100 cu 104).

De când am propus 12 luni săptămânale sânt doar îngropate și lunile de 30 și 31 zile: S'ar fi eternizat egalizarea nexarității a lunilor de 31 cu cele de 30 zile, care este vătămătoare pentru un din părți, pe când lunile de săptămâni duc la o calculare preciză.

O durată egală nu au nici lunile de 30 și 31 de zile: față de aceasta însă persistă lunile de săptămâni din părți egale (săptămâni).

Comisiunea astronomilor a propus să aducă înapoi începutul anului la solstițiul de iarnă (22 Decembrie), deci cu 10 zile în urmă. Dacă se înființează însă săptămâni de intercalare, aceasta ar cauza o oscilațiune a începutului anului cu 6 zile înapoi, așa că, de exemplu Crăciunul ar cădea până la 16 zile mai înainte. Mai întâi de toate s'ar cauza eroră zadarnic o ruptură pentru vecie în calcularea timpului. În acest motiv an normal de reformă (adevăratul prim al dela era) ar trebui să înceapă și pe mai departe cu 1 Ianuar gregorian anului 1. La începutul anului, care o cillază în urma sistemului săptămânal de intercalare, începutul normal al anului a pierdut în general însemnătatea sa, deoarece începutul anului rareori cade cu el.

Regula gregoriană de intercalare, conform căreia dela zilele de intercalare la câte 4 ani se șterg în 400 ani 3 zile, deci în 133 ani o zi ca superflua, este bazată pe durată nepreciză a anului, pe care a indicat-o Copernicus. Calendarul modern deci trebuie să fie bazat neindolnic pe lungimea exactă cunoscută azi, conform căreia 128 ani sânt prea lungi cu 1 zi, adică 896 cu 7 zile prea lungi. Acestei lungimi îi corespunde regula propusă de mine mai sus în mod precis, intercalându-se conform acesteia în 896 ani în loc de 160 numai 159 săptămâni de intercalare.

Duminea Paștilor, după propunerea mea (comisiunea de astronomie nu a făcut nici o propunere în această privință) ar fi de fixat pe 7 April, care zi, pe lângă începutul mediului anilor noi (29 Dec.) ar fi întocmai a 95-a zi a anului de până acum, adică 5 April, ziua adevărată a învierii. Pentru ca ziua Paștilor să cadă imediat în anul înființării la ziua adevărată, calendarul nou ar trebui să se înființeze într'un an, care conform sistemului să înceapă cu ziua de 29 Decembrie, adică cu anul 1925, așa că 29 Decembrie 1924 să fie 1 Ianuar al anului de reforma 1925. Dacă se întârzie acest an, va necesita ani de zile până la acel an, care conform sistemului să înceapă iară cu 29 Decembrie.

Reformatorii calendarelor propun în parte și ziua de 7, iar în parte și ziua de 8 April ca Duminea ce cade în mijlocul termenului oscilațiilor Paștilor (22 Martie până la 25 April). Dar și 8 April de astăzi, ziua 98 a anului actual corespunde în calendarul nou zilei de 7 April ca ziua 98 a anului nou.

După aceste expuneri propunerile mele, care după cum am arătat, vor să evite greșelile și neajunsurile celorlalte propuneri, și la care folosirea unui calendar devine cu totul inutilă, — ar trebui să se recomande de către guverne și biserici Ligei Națiunilor, (respingându-se programul de reformă al congresului astronomic dela Roma dela anul 1922) și astfel ar exista perspectiva să fie acceptate.

În cazul aceste reforme calendarului, precum am menționat, ar trebui să fie înființată la 29 Decembrie 1924 ca nou 1 Ianuar 1925.

Nu există nici o dificultate pentru acesteia. Căci congresul mondial de calendare poate decide reforma la finele lui April, așa poate să se ratifice de către toate statele și bisericile și se poate pune în vigoare la ziua numită. Înființarea noului calendar nu necesită nici un fel de alte preparative decât publicarea prealabilă și tipărirea le timp.

Lucrarea mea: «Die Probleme der Kalender Regelung» (W. Krafft Sibiu 1924 VIII și 72

f.; preț 50 lei) oferă singura informație amănunțită, care tratează toate propunerile și anume și dezvoltarea istorică asupra reformei calendarelor, deasemenea și asupra reformelor mici cari s'au propus (numele lunilor Septemvrie etc., numărarea anilor înainte lui Hristos și multe altele).

Nr. 108.

Convocare

În înțelesul Statutului organic §-ul 42 convoc sinodul protopresbiterial ordinat în sedință pe ziua de **Vineri, 23 Februar 1924** st. v., dimineața la ora 10 dimineața în seminarul arhidiecezan.

Ordinea de zi:

1. Raportul protopresbiterului despre afacerile în anul trecut.
2. Reconstituirea organelor protopresbiteratului pe un nou period de 3 ani.
3. Socotilele anului 1923.
4. Bugetul pe anul 1924.
5. Alte obiecte anunțate.

Sibiu, 8 Februar 1924.

Matei Voilean
adm. prot.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat cu trenul de Miercuri în 20 l. c. la București.

Din Cernat ne vine știrea despre moartea d-nei *Amalia Lăpădatu*, mama ministrului *Al. Lăpădatu* și a dep. *I. Lăpădatu*. D-na Lăpădatu s'a stins din viață după grele suferințe, începute în toamna anului 1916 când, după retragerea armatelor noastre, a fost condamnată de curtea marțială ungurească la doi ani închisoare ordinată suportată în temnițele militare din Cluj. Odihnească în pace!

Distincție. Preotul *Ioan Trifu* din Leucusești, dieceza Arad, este distins cu brâu roșu din partea P. S. Sale pînă episcop *Ioan I. Papp* și tot odată decorat cu medalia Coroana României în gradul de cavalier.

Săteni contra alcoolismului. Am pomenit despre lupte întreprinse contra alcoolismului de către clerul epăriei Moldovei. Cu ocazia sărbătorii hramului bisericii din com. Lediul lui Tătar, preoții cari au oficiat au ținut predici, insistând asupra ravagiilor alcoolismului. În seara acelei zile, o delegație de săteni, în frunte cu bătrânii satului, au venit în fața preoților sosiți în comună spre a face propagandă contra alcoolismului și au jurat că nu vor mai pune în gură rachiu până la sfârșitul vieții lor. Sătenii au cerut apoi ca în vechiul local al cârciumii din acel sat consiliul comunal să înființeze o casă de sfat și citire. Preoții au binecuvântat mulțimea sătenilor, aducându-le meritate laude.

Ademenirea. Unele bănci, — cum află *Revista Economică*, — puse la cale de către cursurile institutelor dela Budapesta, invită clienții băncilor românești să-și plaseze banii la ele cu dobândă de cel puțin 20 la sută. Cel ce se vor lăsa ademeniți de asemenea fructificare cu totul nereală, se vor putea trezi în curând ruinați.

Propășirea evreilor. *Revista Hamor* înregistrează ce progres uriaș au realizat evreii în Ungaria, cât timp statul ungar i a ocrotit cu toată dragostea părintească. Evreii Ungariei dețin astăzi: din proprietatea rurală 50 %; din suprafața arendată 80 %; din numărul negustorilor 72 %; din capitalul băncilor 95 %; din cârciumii 90 la sută. *Budapesta* își poate da, cu drept cuvânt, numele de: *Iudapalestina*, cum i-a zis *Lueger*.

Casa mai mare bisericească. Un episcop din Newyork a des-his o listă, în care cere să se adune 15 milioane de dolari în scopul înălțării unei catedrale închinată Sfântului Ioan Evanghelistul. Noua biserică vrea să fie de două ori atât de mare, cât este catedrala Sf. Paul din Londra.

Locomotivă fără cărbuni. Inginerul italian *Zariatti*, a făcut încercarea să pornească locomotiva cu ajutorul aerului comprimat, care va avea să înlocuească de aici încolo cărbunii ca mult mai costisitori. Încercarea a reușit deplin.

Lui Lenin. Administrația Poștelor din Petrograd vestește, că orice scrisoare care va purta pe adresă numirea de Petrograd, în loc de noua numire *Leningrad*, nu se va mai expedia de către poștele Rusiei.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrală. Dumineca viitoare va predica în catedrala noastră pînă. Iosif Serafim, protoiereu militar.

Concert. Reuniunea română de muzică din Sibiu va da un concert în 26 Februar n. (în locul celui amănat din 3/1) 1924, cu următorii program: T. Popovici: Trei colinde populare; G. B. Zet: Piecarea regilor magi; Gevaert: Sfântul Domn Isus; F. Mendelsohn-Bartholdy: Uvertura din oratoriu «Paulus» executată de orhestră; G. Dima: a) Ingerului și b) Copilul și floarea, solo de sopran. d-na M. Vilt, cu acompaniari de armoniu, dșoara V. Stroia; Saut-Saens: Noe, oratoriu cu soli: d-na M. Vilt sopran, dșoara P. Luca mezosopran, dșoara L. Popovici alt, dl I. Stanciu tenor, dl V. Lazăr bariton, cor, orhestră de coarde, pian și armoniu; F. Mendelsohn-Bartholdy: Aria din oratoriu «Paulus», cântată de dl V. Lazăr, cu acompaniari de orhestră; G. F. Händel: «Alleluia» din oratoriu «Mesias», cor și orhestră. — Biletele se vând la Biblioteca arhidiecezană, în str. Mitropoliei. Biletele pentru concertul din 3 Ianuar a c. sânt valabile. Amănunte în afișe.

Publicațiune. Comisiunile anuale în orașul Sibiu vor lucra la Administrația financiară, anume: Comisiunea I. stajul I, în oada de sub Nr. 8 intrare prin oada de sub Nr. 2; Com. II. parter în oada de sub Nr. 23 intrare către biroul Reg. Mon. Stat.; Com. III. et. I, în oada de sub Nr. 4. Com. IV. et. I, în oada de sub Nr. 9. — Lucrările încep la 18 Februar 1924 și se termină la 22 Martie 1924; se lucrează în fiecare zi de lucru dela 8—12 a. m. și dela 3—5 p. m. Comisiunile vor cita cu citățuni pe contribuabili cari au înaintat în termen declarațiunile lor, și vor afișa la ușa odăilor de sus în ordine numele contribuabililor de impus în ziua următoare atât cei citai, ca și cei pentru cari impunerea se fac fără citare, conform legii.

Publicațiune. Consiliul orașului municipal Sibiu, luând în considerare cererea sindicatului patronilor, a hotărât majorarea taxelor pentru măturatul hornurilor.

Modificările aduse condițiilor actuale ale Serv. Camionaj C. F. R. Primim: Toate mărfurile de cl. I. și II. indiferent de greutate, ai căror destinații industriași sau comercianți, nu expeditorii, vor proba cu certificate emise de biroul de circulație, că au vehicule proprii, își vor putea ridica singuri transporturile destinate lor, însă numai cu vehiculele lor. Dacă un destinatar nu-și va ridica marfa în termenul liber de locație sau magazin, pierde pentru totdeauna dreptul de a mai ridica singur mărfurile și deci vor fi predate serviciului de camionaj C. F. R. pentru transportare.

Scano biblice, cu artă lucrute, se vor reprezenta la *Urania* în 24 și 25 Februar a. c.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Cele două corbii și alte cuvântări, de pînă. Dr. Elie Dăianu, protopop, senator, au apărut în București, în Tipografia Bucovina. Preț 20 lei.

În «Biblioteca bunului păstor» au apărut Nr. 1. «*Taina pocăinții*». Studiu pastoral de I. Hanzu. Preț 1 leu.

Nr. 2. «*Clerul și chestiunea alcoolismului*». Traducere de V. Oana. Preț 1 leu 150 bani.

Nr. 3. «*La centenarul seminarului Andreian*». Disertație de Dr. A. Crăciunescu. Preț 1 leu.

4 «*Chemarea preoților noștri*». Considerații de actualitate, de mai mulți. Preț 1 leu 150.

Nr. 5. «*Șșea predicii pentru Duminecele poștului mare*» și «*Un cuvânt pentru ziua învierii Domnului*», de mai mulți. Preț 2 lei.

Nr. 6. «*Îndrăzniți, eu am biruit lumea!*». Fiecare pentru timp de război, prelucrate după

1. Kessler, de Dr. N. Bălan și I. Moșoiu. Preț 2 lei.

Nr. 7-8. «26 Predici la credința creștină sau Tălcuirea Crezului». Traducere de episcopul N. Codem al Hușilor. Preț 3 lei.

Nr. 9. «Petru Maior și Unirea» de părintele Terenție. Preț 2 lei.

Nr. 10. «Schisma românească» sau «Unirea cu Roma». Preț 2 lei 250.

Nr. 11. «Studiul pastoral în biserica românească», de arh. Iuliu Scriban. (Extras din Revista Teologică).

Nr. 12. «Ortodoxia și creștinismul apusean». Prelucrare din rusește de P. S. Sa Ni codem, episcop al eparhiei Hușilor. Preț 1 lei 8.

Numeri 1, 2, 3, 4, 7-8, 10, 11 și 12 se pot comanda la administrația «Revistei Teologice», Sibiu, str. Mitropoliei 32, trimițându-se pe lângă prețul arătat mai sus și porto postal.

Sindicatul industriștilor și meseriașilor români din Sibiu și jur

Convocare

Domnii membri ai «Sindicatului industriștilor și meseriașilor români din Sibiu și jur» în baza pct. 10 din Statute sânt invitați a participa la

adunarea generală ordinară

ce se va ține **Duminică în 2 Martie n. c. la ora 3 d. a.** în localul «Reuniunii meseriașilor români din Sibiu» cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Citirea Raportului general.
3. Darea de seamă a casierului.
4. Alegerea noului comitet pe timp de 3 ani.
5. Evenițale.

Sibiu, 11 Februar 1924.

Comitetul.

Poșta redacției

Prot. Șt. C. în C. și Pr. V. P. în R. Cât mai curând.

Nr. 343/923.

(9) 3-3

Concurs repetiț

Pentru întregirea posturilor de parohi din parohiile de cl. III jos însemnate, protopresbiteratul Hăteguului, se publică concurs repetiț cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Luncani cu venitele satorite în coala B, casă parohială, câte 1 lână de oaie și 1/2 kg. unt dela fiecare familie.

2. Măgeu cu venitele satorite în coala B, 6 jugare sesiune parohială și 1 măsură (30 l.) cucuruz cu tuleu dela fiecare familie și câte o zi de clacă.

3. Valea Sângoargi cu venitele satorite în coala B, 9 jugare sesiune parohială, câte 1 măsură (30 lire) cucuruz cu tuleu și câte 1 zi de clacă de fiecare familie.

Concurenții își vor înainta cererile concursuale subsemnatului oficiu protopresb. în termenul arătat și se vor prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Hătegu în 9 Ianuarie 1924.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Hătegu în înțelegere cu comitetele parohiale.

Dr. C. Popescu
protopresb.

În **Librăria Arhidiecezană**
a sosit și se află spre vânzare

Din viețile sfinților

I. Spre Emaus

de

Mihail Sadoveanu și D. D. Patrașcanu

Preț: Lei 35—

plus spese postale: Lei 5—

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare:

1. Mineiul lunii Mai

cu litere cirile, tipărit în Sibiu, în tipografia episcopescă la 1854, legal, ceva cam întrebuițat, 120 Lei.

2. Mineiul lunii Octomvrie

cu litere latine, tipărit în București, în tipografia cărților bisericești la 1908, broșat, neîntrebuițat, 80 Lei.

3. Didahii,

sau cuvinte de învățătură la Duminicile s. Păsimi și la sărbătorile împăraști, ale lui Ilie Mînist episcopul Cernic și Calăvritei, tipărite de Veniamin, mitropolitul Moldovei, și retipărite în București în tipografia cărților bisericești la 1897, legat în piele roșie cu ornamente, neîntrebuițat, 220 Lei.

4. Psaltirea

publicată românește la 1857 de di. conul Coreș, reproducă cu un studiu bibliografic și un glosar comparativ de B. Petriceicu-Hașdeu. Edițiunea Academiei Române. Tomul I. București, 1881, legat solid, neîntrebuițat, 80 Lei.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrații. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preț: 25 Lei

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale
Dnui Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

Deschidere de local

Subsemnatul, furnizor al Curții Regale, îmi permit să aduc la cunoștința P. T. public, că am intrat ca partaș al firmei

„Cofetăria & Cafeneaua Berthold Frentz“

în **Sibiu**, pe care o voi conduce în persoană. Voi căuta să răspund deplin și totdeauna pretențiilor Onoratei clientele, și o rog să binevoiască a-mi acorda sprijinul său prețios.

Deschiderea cofetăriei și cafelei se face Sâmbătă în 23 Febr. 1924

Primit spre executare orice comande în ale cofetăriei și în afară de local, pe lângă serviciul cel mai punctual și conștiințios.

Cu distins respect: **Carol Kovats,**
Furnizor al Curții Regale

(13) 1-1

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul visect 1924

Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri!

Amintim, din cuprinsul acestui Calendar, următoarele: Rugăciune (în versuri frumoase). Chipuri din viața lui Isus Hristos (Patimile și Învierea), tălmăcită cu vorbele Sfintei Scripturi. Cartea Cărților. În amintirea celor doi bărbați mari: Șaguna și Lazar. Zica de plată și răsplătă. Cum era figura Mântuitorului, după descrierea unui păgân. Sfântul Apostol Petru. Bunurile pământești. Norul povestire. Primejdia vorbelor multe. Despre băutură. Lupta în contra beției. Ce fel de cooperative ne trebuie? Despre post. Pogorârea Duhului Sfânt. Felurite și interesante (1. Sfat potrivit; 2. Îngropat de viu. 3. Cămătarul și a.). Albinele. Olume. Sfaturi potrivite și a.

Calendarul Bunului Creștin are următoarele chipuri: Isus înaintea lui Pilat Isus spre Golgota. Isus între cei doi tâlhari. Isus răstignit. Punerea în mormânt. Învierea. Pogorârea Duhului Sfânt.

Afară de acestea conține: figura lui Andrei Șaguna și a lui Oheorghe Lazăr. În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; însemnarea târgurilor, întocmite după luni. Anunțuri și a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu Șematismul bisericii ortodoxe române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catihetice și învățători, — și altă ediție, **fără Șematism**.

Prețul: Ediția cu Șematism 25 Lei;

Plus porto postal Lei 5, și sânt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane